

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра психодіагностики та клінічної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

09

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методи наукових досліджень, аналіз та презентація результатів дослідження

Рівень вищої освіти

Третій (доктор філософії)

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність

053 Психологія

Освітньо-наукова програма:

«Психологія»

Робоча програма навчальної дисципліни «Методи наукових досліджень, аналіз та презентація результатів дослідження». Одеса: ОНУ, 2025. 16 с.

Розробник: Наталія РОДІНА, д.психол.н., професор, завідувач кафедри психодіагностики та клінічної психології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психодіагностики та клінічної психології

Протокол № 1 від. "29" 08 2025 р.

Завідувач кафедри Н. Родина (Наталія РОДІНА)

Погоджено із гарантом ОНП «Психологія»

Оксана Кононенко (Оксана КОНОНЕНКО)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК)

Факультету психології та соціальної роботи

Протокол № 1 від. "1" бересня 2025 р.

Голова НМК Ірина Сидун (Ірина СИДУН)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від. "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від. "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
Загальна кількість: кредитів – 4	Галузь знань <u>05 Соціальні науки та поведінкові науки</u>	<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
годин – 120	Спеціальність <u>053</u> <u>Психологія</u>	<i>Дисципліна вільного вибору</i>	
змістових модулів – 2	Рівень вищої освіти: <u>Третій (Доктор філософії)</u>	<i>Рік підготовки:</i>	
		2	
		<i>Семестр</i>	
		1-й	
		<i>Лекції</i>	
		14 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		10 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		96 год.	
		Форма підсумкового контролю: <u>іспит</u>	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування у студентів сучасних знань, умінь визначати процедурну стратегію проведення наукового дослідження, яка відповідає актуальним запитам науково-дослідної діяльності в узагальненні наукових і експериментальних даних.

Завдання:

- ознайомити з процедурною стратегією проведення наукового дослідження;
- ознайомити з сучасними запитами науково-дослідної діяльності в узагальненні наукових і експериментальних даних;
- ознайомити з закономірностями наукової та практичної діяльності у професійному становленні;

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

ІК Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі психології, в тому числі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних психологічних знань та/або професійної практики.

ЗК1. Здатність виділяти, ставити та вирішувати науково-дослідницькі проблеми.

ЗК3. Здатність планувати і здійснювати комплексні самостійні дослідження на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційно-цифрових та комунікаційних технологій.

СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати, розв'язувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

СК2. Здатність критично оцінювати результати науково дослідної роботи, визначати перспективи подальших наукових розвідок із дотриманням належної академічної та професійної доброчесності.

СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.

СК7. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК8. Здатність використовувати сучасні методи та технології наукової комунікації задля апробування результатів власних наукових досліджень в вітчизняних та світових наукових фахових виданнях.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.

РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.

РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу

інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.

РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.

РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.

РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.

РН11. Володіти комунікативними навичками, доступно і аргументовано представляти результати досліджень проблем психологічної теорії та практики, брати участь у фахових дискусіях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- Основні вимоги до створення процедурної стратегії психологічної наукової діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних та державних виробничих інтересів.
- Організаційні заходи в області реалізації запланованих науково-дослідних робіт, види контролю за дотриманням техніки безпеки і регламенту виконання робіт. План формульовального та констатувального експериментів за допомогою емпіричних методів дослідження.
- Узагальнення наукових і експериментальних даних, самостійну підготовку публікацій у вітчизняних та зарубіжних виданнях. Переклад, адаптацію та психометричний аналіз опитувальників, які використовувались в дослідженні.
- Проведення математичного аналізу емпіричних даних за допомогою сучасних статистичних програмних пакетів та презентацію отриманих експериментальних даних за допомогою сучасних комп'ютерних програм.

вміти:

- Проводити аналіз, синтез, творче осмислення, оцінювання та систематизацію різноманітних інформаційних джерел для проведення психологічних досліджень з використанням новітніх методів, технології обробки та представлення інформації.
- Моделювати основні процеси майбутнього дослідження з метою вибору методів дослідження, наявного апаратурного забезпечення або створення нових методик, користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією.
- Вміти використовувати отримані фундаментальні знання і практичні навички на всіх етапах виконання науково-дослідної роботи включаючи пошук необхідної інформації, планування формульовального експерименту, безпосереднє виконання дослідів та обговорення отриманих результатів, формулювання теоретичних висновків.
- Вміти обирати емпіричний метод або сукупність методів психодіагностичного дослідження та інтерпретувати дані психологічних досліджень.

- Знати види і можливості математичного аналізу емпіричних даних, пов'язаних із сучасними статистичними пакетами, які вже знаходять застосування або можуть бути застосовані в психології. Володіти навичками проводити переклад, адаптацію та психометричний аналіз опитувальників, які використовувались в дослідженні.
- Вміти розробляти й проводити різні за формою навчання заняття найбільш ефективні при вивченні сучасних комп'ютерних програм для презентації отриманих даних, адаптуючи їх до різних рівнів підготовки студентів.
- Вміти презентувати отримані експериментальні дані за допомогою сучасних комп'ютерних програм.
- Володіти навичками науково-дослідної роботи та інноваційної діяльності щодо комерціалізації результатів наукових досягнень.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Методи наукових досліджень.

Тема 1. Основні вимоги до створення процедурної стратегії психологічної наукової діяльності. Теорія та методологія психологічних досліджень. Методологія системного аналізу у психологічних дослідженнях. Основні ознаки психологічного наукового дослідження. Системність, доказовість та теоретичність наукового дослідження. Класифікація та характеристика сучасних методів психологічних наукових досліджень. Поняття, зміст, мета і функції психологічного дослідження.

Характерні особливості теоретичного дослідження у психології. Оглядовий тип теоретичного дослідження. Аналітичний тип теоретичного дослідження. Конструюючий тип теоретичного дослідження. Ідеалізація як вищий рівень теоретичного дослідження. Мета-аналіз як метод теоретичного дослідження у психології. Логіка та методологія наукового дослідження. Поняття системного, комплексного та цілісного підходу в психологічному науковому дослідженні.

Загальнонаукові, часткові та спеціальні методи психологічного дослідження. Головні компоненти методики психологічного наукового дослідження. Емпіричні, логічні та теоретичні пізнавальні завдання психологічного наукового дослідження. Урахування у психологічних дослідженнях загальнолюдських цінностей, суспільних та державних виробничих інтересів.

Тема 2. Організаційні заходи в області реалізації запланованих науково-дослідних робіт. Моделювання основних процесів дослідження. Наукове пізнання і моделювання. Модель як метод описування системи. Класифікація сучасних системних методологічних підходів у моделюванні. Теорія систем в філософії. Системологія. Системний підхід в психології. «Тверда» та «м'яка» системні методології. Системна модель та вимоги до неї. Етапи системного моделювання. Характеристика процедурної стратегії у системному моделюванні психологічних феноменів. Верифікація моделей. Принципи вибору серед альтернативних моделей. Каузальні моделі. Побудова шляхових діаграм. Моделі

класифікації, сегментації і асоціації. Від моделі до теорії. Створення психологічних теорій на основі системних моделей. Організація і проведення експерименту.

Обробка результатів спостереження. Емпірична верифікація моделі дослідження. Аналіз і узагальнення даних дослідження. Визначення репрезентативності висновків. Співставлення результатів дослідження із теорією. Описовий дизайн емпіричного дослідження. Індуктивно-кореляційний дизайн емпіричного дослідження. Дедуктивно-кореляційний дизайн емпіричного дослідження. Експериментальний дизайн емпіричного дослідження. Дизайн емпіричного дослідження із розробки та апробації психотехнології. Комбінований дизайн емпіричного дослідження. План формульовального та констатувального експериментів.

Змістовий модуль 2. Аналіз та презентація результатів дослідження.

Тема 3. Проведення математичного аналізу емпіричних даних. Види і можливості математичного аналізу емпіричних даних у психологічних дослідженнях.

Поняття змінної. Види змінних. Інтервальні (шкальні) змінні, їх характеристика та приклади. Порядкові (ординальні) змінні, їх характеристика та приклади. Номінальні змінні, їх характеристика та приклади. Характеристики нормального розподілу. Крива Гауса. Описові статистики в психологічних дослідженнях. Міри центральної тенденції. Міри розподілу змінних.

Взаємовідносини між змінними (взаємозв'язок, каузальність). Обмеження при проведенні статистичного аналізу. Статистична гіпотеза, її взаємовідносини з науковою гіпотезою. Поняття про статистичний критерій. Генеральна сукупність і вибірка. Особливості перевірки статистичних гіпотез. Статистична значущість критерію (p -рівень).

Статистичні критерії, що використовуються при аналізі кореляційних / асоціативних взаємозв'язків. Статистичні критерії, що використовуються при аналізі причинно-наслідкових взаємозв'язків. Поняття про коефіцієнти кореляції Пірсона, тау Кендалла та Спірмена та умови їх застосування. Поняття про коефіцієнти асоціації Хі-квадрат та К Крамера, d Сомерса, Ета та умови їх застосування. Поняття про F -критерій та умови його застосування.

Поняття про коефіцієнти лінійної регресії, порядкової, бінарної та мульти номінальної логістичної регресії та умови їх застосування. Сучасні статистичні програмні пакети та презентація отриманих експериментальних даних за допомогою сучасних комп'ютерних програм. Переклад, адаптація та психометричний аналіз опитувальників, які використовувались в дослідженні.

Тема 4. Узагальнення наукових і експериментальних даних. Реалізація результатів виконаного дослідження. Обробка даних дослідження та оформлення результатів.

Форми відображення результатів наукового дослідження: повідомлення, доповіді, тези, статті, розділи до монографій, науково-методичні рекомендації, навчальні посібники, дисертації, монографії.

Самостійна підготовка публікацій у вітчизняних та зарубіжних виданнях. Поняття про візуалізацію результатів психологічного дослідження.

Переваги та недоліки використання таблиць як засобів візуалізації. Переваги та недоліки діаграм та графіків як засобів візуалізації. Багаторівневі таблиці та OLAP-куби. Принципи

побудови гістограм, лінійних графіків, секторних діаграм, стовпчикових діаграм, коробчатих графіків, діаграм розсіювання, кореляційних плеяд, дендрограм, мозаїчних діаграм, дискових діаграм.

Підгонка кривих як метод візуалізації нелінійних взаємовідносин. Принципи побудови хордових діаграм, словесних хмар, шляхових діаграм. Принципи візуалізації результатів регресійного аналізу. Поширені помилки при візуалізації результатів психологічного дослідження.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Методи наукових досліджень.										
Тема 1. Основні вимоги до створення процедурної стратегії психологічної наукової діяльності.	30	4	2		24					
Тема 2. Організаційні заходи в області реалізації запланованих науково-дослідних робіт.	30	4	2		24					
Разом за змістовим модулем 1	60	8	4		48					
Змістовий модуль 2. Аналіз та презентація результатів дослідження.										
Тема 3. Проведення математичного аналізу емпіричних даних.	30	2	2		26					
Тема 4. Узагальнення наукових і експериментальних даних.	30	4	4		22					
Разом за змістовим модулем 2	60	6	6		48					
Усього годин	120	14	10		96					

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальнотеоретичні методи наукового дослідження	2
2	Психодіагностичні методи емпіричного дослідження	2
3	Проведення математичного аналізу емпіричних даних.	2
4	Узагальнення наукових і експериментальних даних.	4
		10

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
1	Написання реферату на запропоновану тему.	10
2	Зробити конспект статті: Родіна Н.В. Системні дослідження психіки особистості: досвід наукової школи "Системне моделювання психологічних феноменів". Стаття у фаховому виданні. Психологія та соціальна робота - Вип. 2 (52), 2020 – С. 125-144. http://surl.li/dowbk	10
3	Підготувати Анкету для проведення дослідження.	10
4	Підготувати у вигляді презентації та обґрунтувати методологічну основу та методи власного дисертаційного дослідження.	20
5	Підготувати у вигляді презентації мануали психодіагностичних методик (5-7), які заплановано застосовувати у власному дослідженні.	20
6.	Підготувати у вигляді таблиці Excel список з 50 використаних джерел та оформити за зразком з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.	20
	Разом	90

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача).

Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання	Компетентності та результати навчання, які забезпечує курс	Критерій оцінювання
---	--	---------------------

	(шифри)	
Візуалізація даних https://prometheus.org.ua/prometheus-free/data-visualization/	ЗКЗ. Здатність планувати і здійснювати комплексні самостійні дослідження на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційно-цифрових та комунікаційних технологій. СК8. Здатність використовувати сучасні методи та технології наукової комунікації задля апробування результатів власних наукових досліджень в вітчизняних та світових наукових фахових виданнях. РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	Самостійність та успішність проходження, оцінюється відповідно отриманого студентом прогресу під час проходження курсу по відповідним темам для самостійного вивчення. Прогрес 100% - дорівнює 100 балам за тему з якої пройдено курс та в кінці семестру вираховується як середнє арифметичне загальної суми балів. Курс має бути пройдено в межах періоду вивчення дисципліни.
Interpreting data: Boxplots and tables https://www.open.edu/openlearn/science-maths-technology/mathematics-statistics/interpreting-data-boxplots-and-tables/content-section-0?active-tab=description-tab	ЗКЗ. Здатність планувати і здійснювати комплексні самостійні дослідження на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційно-	Самостійність та успішність проходження, оцінюється відповідно отриманого студентом прогресу під час проходження курсу по відповідним темам для самостійного вивчення. Прогрес 100% - дорівнює 100 балам за тему з якої

	цифрових та комунікаційних технологій. СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності. РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.	пройдено курс та в кінці семестру вираховується як середнє арифметичне загальної суми балів. Курс має бути пройдено в межах періоду вивчення дисципліни.
--	--	---

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти. Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, пояснення, дискусія;
 - наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація;
 - методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, вправи, тренувальні вправи; підготовка і здійснення виступів перед аудиторією.
- Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання практичних завдань: складання реферату, підготовку презентацій, практичне завдання та складання тематичного тезаурусу.

10. **Форми контролю і методи оцінювання**

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості студента з певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекції, практичні заняття) та при виконанні самостійної роботи.

Об'єктом поточного оцінювання є:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання і проблеми, що обговорюються та відпрацьовуються на практичних заняттях;
- програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає індивідуальні завдання: реферати, презентації, анотації, тезауруси та практичні завдання.
- Форма підсумкового контролю – іспит. Загальна підсумкова оцінка (сума балів) складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю (іспит).
- *Схема розподілу балів:*
- Максимальна кількість балів за поточний контроль - 60.
- Максимальна кількість балів за підсумковий контроль - 40.
- Критерії оцінювання поточного контролю: оцінюються знання, які виявив здобувач при роботі на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за індивідуальне завдання.
- Здобувач допускається до підсумкового контролю (іспиту) за навчальну дисципліну, якщо він виконав усі види практичних робіт, передбачених робочою програмою незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю за семестр.
- Повторне складання іспиту з метою покращення оцінки не допускається.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Відмінно (15 балів за тему)	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, залучає до підготовки як основну, так і додаткову літературу (монографії, періодичні видання, першоджерела, тощо). І Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичного завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу;
Добре (14 балів за тему)	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, послуговується науковою термінологією, залучає основну і додаткову літературу.

		За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання. Але при освітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. Може використовувати знання для стандартних практичних ситуацій, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Задовільно	(12 балів за тему)	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, допускає істотні неточності та помилки.
Незадовільно	з 3	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни. Планує та виконує частину практичних завдань, відсутні сформовані уміння та навички.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Реферат	4	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.
Конспект статті	2	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу
Розроблення Анкети	3	вміння студента розробляти Анкету для проведення емпіричного дослідження.
Підготувати у вигляді презентації та обґрунтувати методологічну основу та методи власного дисертаційного дослідження	3	здатність студента презентувати та обґрунтовувати методологічну основу та методи власного дисертаційного дослідження та супроводити її оригінальним візуальним представленням.
Підготувати у вигляді презентації мануали психодіагностичних методик (5-7), які заплановано застосовувати у власному дослідженні	4	здатність студента презентувати мануали психодіагностичних методик, відповідно до тематики власного дисертаційного дослідження та супроводити її оригінальним візуальним представленням.
Підготувати у вигляді таблиці Excel список з 50	4	здатність до оформлення використаних літературних джерел з урахуванням

використаних джерел та оформити за зразком		Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.
--	--	---

Питання для підсумкового контролю

1. Основні вимоги до створення процедурної стратегії психологічної наукової діяльності.
2. Теорія та методологія психологічних досліджень.
3. Методологія системного аналізу у психологічних дослідженнях.
4. Основні ознаки психологічного наукового дослідження.
5. Системність, доказовість та теоретичність наукового дослідження.
6. Класифікація та характеристика сучасних методів психологічних наукових досліджень.
7. Поняття, зміст, мета і функції психологічного дослідження.
8. Характерні особливості теоретичного дослідження у психології.
9. Оглядовий тип теоретичного дослідження.
10. Аналітичний тип теоретичного дослідження.
11. Конструюючий тип теоретичного дослідження.
12. Ідеалізація як вищий рівень теоретичного дослідження.
13. Мета-аналіз як метод теоретичного дослідження у психології.
14. Логіка та методологія наукового дослідження.
15. Поняття системного, комплексного та цілісного підходу в психологічному науковому дослідженні.
16. Загальнонаукові, часткові та спеціальні методи психологічного дослідження.
17. Головні компоненти методики психологічного наукового дослідження.
18. Емпіричні, логічні та теоретичні пізнавальні завдання психологічного наукового дослідження.
19. Урахування у психологічних дослідженнях загальнолюдських цінностей, суспільних та державних виробничих інтересів.
20. Організаційні заходи в області реалізації запланованих науково-дослідних робіт.
21. Моделювання основних процесів дослідження.
22. Наукове пізнання і моделювання.
23. Модель як метод описування системи.
24. Класифікація сучасних системних методологічних підходів у моделюванні.
25. Теорія систем в філософії. Системологія.
26. Системний підхід в психології. «Тверда» та «м'яка» системні методології.
27. Системна модель та вимоги до неї.
28. Етапи системного моделювання.
29. Характеристика процедурної стратегії у системному моделюванні психологічних феноменів.
30. Верифікація моделей.
31. Принципи вибору серед альтернативних моделей.

- 32.Каузальні моделі.
- 33.Побудова шляхових діаграм.
- 34.Моделі класифікації, сегментації і асоціації.
- 35.Від моделі до теорії.
- 36.Емпірична верифікація моделі дослідження.
- 37.Створення психологічних теорій на основі системних моделей.
- 38.Організація і проведення експерименту.
- 39.Обробка результатів спостереження.
- 40.Аналіз і узагальнення даних дослідження.
- 41.Визначення репрезентативності висновків.
- 42.Співставлення результатів дослідження із теорією.
- 43.Описовий дизайн емпіричного дослідження.
- 44.Індуктивно-кореляційний дизайн емпіричного дослідження.
- 45.Дедуктивно-кореляційний дизайн емпіричного дослідження.
- 46.Експериментальний дизайн емпіричного дослідження.
- 47.Дизайн емпіричного дослідження з розробки та апробації психотехнології.
- 48.Комбінований дизайн емпіричного дослідження.
- 49.План формульовального та констатувального експериментів за допомогою емпіричних методів дослідження.
- 50.Види контролю за дотриманням техніки безпеки і регламенту виконання робіт у психологічному дослідженні.
- 51.Проведення математичного аналізу емпіричних даних.
- 52.Види і можливості математичного аналізу емпіричних даних у психологічних дослідженнях.
53. Поняття змінної.
- 54.Види змінних.
- 55.Інтервальні (шкальні) змінні, їх характеристика та приклади.
- 56.Порядкові (ординальні) змінні, їх характеристика та приклади.
- 57.Номінальні змінні, їх характеристика та приклади.
- 58.Характеристики нормального розподілу. Крива Гауса.
- 59.Описові статистики в психологічних дослідженнях.
- 60.Міри центральної тенденції.
- 61.Міри розподілу змінних.
- 62.Взаємовідносини між змінними (взаємозв'язок, каузальність).
- 63.Обмеження при проведенні статистичного аналізу.
- 64.Статистична гіпотеза, її взаємовідносини з науковою гіпотезою.
- 65.Поняття про статистичний критерій.
- 66.Генеральна сукупність і вибірка.
- 67.Особливості перевірки статистичних гіпотез.
- 68.Статистична значущість критерію (p-рівень).
- 69.Статистичні критерії, що використовуються при аналізі кореляційних / асоціативних взаємозв'язків.
- 70.Статистичні критерії, що використовуються при аналізі причинно-наслідкових взаємозв'язків.

- 71.Поняття про коефіцієнти кореляції Пірсона, тау Кендалла і Спірмена та умови їх застосування.
- 72.Поняття про коефіцієнти асоціації Хі-квадрат та К Крамера, d Сомерса, Ета та умови їх застосування.
- 73.Поняття про F-критерій та умови його застосування.
- 74.Поняття про коефіцієнти лінійної регресії, порядкової, бінарної та мульти номінальної логістичної регресії та умови їх застосування.
- 75.Сучасні статистичні програмні пакети та презентація отриманих експериментальних даних за допомогою сучасних комп'ютерних програм.
- 76.Переклад, адаптація та психометричний аналіз опитувальників, які використовувались в дослідженні.
- 77.Узагальнення наукових і експериментальних даних.
- 78.Реалізація результатів виконаного дослідження.
- 79.Обробка даних дослідження та оформлення результатів.
- 80.Форми відображення результатів наукового дослідження: повідомлення, доповіді, тези, статті, розділи до монографій, науково-методичні рекомендації, навчальні посібники, дисертації, монографії.
- 81.Самостійна підготовка публікацій у вітчизняних та зарубіжних виданнях.
- 82.Поняття про візуалізацію результатів психологічного дослідження.
- 83.Переваги та недоліки використання таблиць як засобів візуалізації.
- 84.Переваги та недоліки діаграм та графіків як засобів візуалізації.
- 85.Багаторівневі таблиці та OLAP-куби.
- 86.Принципи побудови гістограм, лінійних графіків, секторних діаграм, стовпчикових діаграм, коробчатих графіків, діаграм розсіювання, кореляційних плеяд, дендрограм, мозаїчних діаграм, дискових діаграм.
- 87.Підгонка кривих як метод візуалізації нелінійних взаємовідносин.
- 88.Принципи побудови хордових діаграм, словесних хмар, шляхових діаграм.
- 89.Принципи візуалізації результатів регресійного аналізу.
- 90.Поширені помилки при візуалізації результатів психологічного дослідження.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль					Сума балів
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2		Підсумковий контроль (Іспит)	
T1	T2	T3	T4	40	100
15	15	15	15		
30		30			

T1, T2,T3,T4 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECT8

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано

85-89	B	Дуже добре	
75-84	C	Добре	
70-74	D	Задовільно	
60-69	E	Допустимо	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни; Силабус; Методичні рекомендації до курсу; Мультимедійні презентації.

14. Рекомендована література

Основна

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
2. Галян О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с.
3. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень. 2020. 234 с.
4. Момот О. О. Методологія та організація наукових досліджень. 2023. 213 с.
5. Родіна Н.В. Методи наукових досліджень, аналіз та презентація результатів дослідження: метод. рекомендації до курсу для здобувачів 3-го освітньо-кваліфікаційного рівня (доктор філософії) спец. 053 «Психологія» / Н.В. Родіна.— Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. – 35 с.
6. Родіна Н.В. Системні дослідження психіки особистості: досвід наукової школи "Системне моделювання психологічних феноменів". Стаття у фаховому виданні. Психологія та соціальна робота. Вип. 2 (52), 2020. С. 125-144. <http://surl.li/dowbk>
7. Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Презентація наукових результатів: навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2019. 300 с.
8. Строкань О.В., Мірошніченко М.Ю. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. 2021. 152 с.
9. Mack C. A. How to Write a Good Scientific Paper. Washington: SPIE, 2018. 124 p.
10. Foster, G., Lane D.; Scott D., Hebl M. and other. An Introduction to Psychological Statistics. University of Missouri, St. Louis. 2018. 271 p.

Додаткова

1. Данилюк, І., Предко, В., & Бондар, М. (2023). Особливості прояву рівня життєстійкості залежно від домінуючих копінг-стратегій особистості. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Психологія, 1(17), 30–35
2. Кононенко О.І., Кононенко А.О., Крошка К.І., Базика Є.Л. Життєстійкість та ціннісні орієнтації особистості як психологічні ресурси її психологічного здоров'я. Наукові перспективи: журнал. 2023. № 9(39) 2023. С.665
3. Родіна Н.В., Бабій О.І. Теоретичні підходи до проблеми впливу ментального здоров'я на суб'єктивну безпеку особистості. Психологічні перспективи. 2024. № 44. С. 96-109.

(фахове видання) DOI: <https://doi.org/10.29038/2227-1376-2024-44-rod>

4. Зборовська О. В., Родіна Н. В., Дорохова О. Е., Колесніченко В. В., Амбарцумян В. Ф. Сучасні міждисциплінарні підходи до діагностики стрес-асоційованих розладів: дизайн дослідження, розробка протоколу експерименту з використанням айтрекера EyeLink 1000 Plus. Офтальмологічний журнал. 2024. № 6. С.40-47. (Scopus). <https://doi.org/10.31288/oftalmolzh202464047>
5. Родіна Н., Матяш-Заяць Л., Степаненко І., Крюкова О., Горецька О., Грек О. Взаємозв'язок психотерапії, психокорекції та психоконсультації. BRAIN-BROAD RESEARCH IN ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND NEUROSCIENCE/ МОЗОК. Широке дослідження в галузі штучного інтелекту та нейронауки. 2023. 14(3), 150-163. <https://doi.org/10.18662/brain/14.3/467> (індексація журналу НБ Web of Science Core Collection: Emerging Sources Citation Index)
6. Родіна Н.В., Доценко О.Ю., Кернас А.В., Перевязко Л.П., Ворнікова Л.К. Створення шкали для дослідження копінг-поведінки у ситуаціях небезпеки. Офтальмологічний журнал. 2022. № 3. С. 65-73. (Scopus) [URL:http://doi.org/10.31288/oftalmolzh202236573](http://doi.org/10.31288/oftalmolzh202236573)
7. Родіна Н.В., Фокін А.С. Копінг-поведінка особистості у ситуаціях невизначеності та ризику. Габітус. 2021. № 24. С. 90-96.
8. Родіна Н.В., Бірон Б.В., Уханова А.І, Семенюк Н.С., Кернас А.В. Створення шкали для оцінки мікрольових конфліктів у медичних працівників офтальмологічного профілю. Офтальмологічний журнал.. 2020. № 2 (493). С. 79-86. Стаття у Scopus.
9. Csikszentmihalyi M. Finding Flow: The Psychology of Engagement with Everyday Life. Basic Books, 2020. 181 p.
10. Klimanska, M., Haletska, I. Ukrainian adaptation of the short five factor personality questionnaire TIPI (TIPI-UKR). Psychological journal. 2019. 5(9). P. 57–76.
11. Lunov, V., Matias, M., Abdriakhimova, T., Pavlov, A., & Dzeruzhynska, N. (2024b). Integrated Health and Personality Adaptation Model (IHPAM) for men amidst Russia-Ukraine conflict: Navigating Psychosomatic Health. Health of Man, 1, 49–57
12. Lunov, V., & Didukh, M. Volunteerism through the lense of altruism-pragmatism group identity, and the sense of coherence: a multifaceted motivational framework. Наукові Інновації Та Передові Технології, 2025. 3(43). С. 1575-1588.
13. Phan H.P., Ngu B.H., McQueen K. Future time perspective and the achievement of optimal best: reflections, conceptualizations, and future directions for development. Frontiers in Psychology. 2020. 11. P. 1-13
14. Predko V., Danyliuk I. Psychological characteristics of the relationship between mental health and hardness of Ukrainians during the war. Frontiers in Psychology. 2023. Volume 14. P. 1-10
15. Rodina N., Khavula, R., Chuyko, O., Rodina, N., Korniienko, I., Bogdan, Z., & Kichuk, A. Stress Resistance of Personality in the Conditions of Organizational Culture in Ukraine. Specific Dependent Phenomena. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience. 2024. 15(2), 175-190. (індексація журналу НБ Web of Science Core Collection: Emerging Sources Citation Index) <https://doi.org/10.18662/brain/15.2/571>
16. Tryfonova O.M., Sadovyi M.I. Information technologies in scientific research. Collection of Research Papers Pedagogical sciences. 2022. No. 98. P. 27–33.

15. Інформаційні ресурси

Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова <http://lib.onu.edu.ua/periodicheskie-izdaniya-onu-arhiv/>

Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. Режим доступу: <http://psylib.kiev.ua/>

Бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка представляє наукову фахову онлайн бібліотеку, зокрема понад 20 повнотекстових електронних версій видань з психології. Режим доступу <http://www.socd.univ.kiev.ua/>
Українська електронна бібліотека підручників. Режим доступу <http://pidruchniki.com.ua/>
ОННБ імені М.Горького <http://www.odnb.odessa.ua->
Електронна бібліотека. Режим доступу <http://www.info-library.com.ua/>
Родіна Наталія Володимирівна <https://scholar.google.com.ua/citations?user=aqcXMWcAAAAJ&hl=ru>